

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia literatury staropolskiej i oświecenia Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Polonistyczno-filozoficzne studia nauczycielskie	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność -	Kod zajęć 03PFNS.12K.07324.23
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Katarzyna Meller
Prowadzący zajęcia	Grzegorz Raubo, Katarzyna Meller, Patrycja Bąkowska
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Egzamin
	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	wykształcenie wiedzy na temat dziejów literatury polskiej epok staropolskich i oświecenia wraz z umiejętnością odnoszenia jej do ogólnego kontekstu przemian historycznych i kulturowych w tych epokach;
C2	poznanie głównych dzieł, autorów i zjawisk literackich, reprezentatywnych dla literatury polskiej w epokach staropolskich i oświecenia;
C3	kształcenie umiejętności analizy, interpretacji oraz wartościowania dzieła literackiego, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki tekstów powstałych w średniowieczu, renesansie, baroku i oświeceniu;
C4	kształcenie umiejętności formułowania samodzielnych wypowiedzi ustnych i pisemnych na temat literatury i kultury z wykorzystaniem podstawowych pojęć i kategorii literaturoznawczych;
C5	pozyskanie narzędzi i opanowanie umiejętności, służących przekazywaniu zdobytej wiedzy i wykorzystaniu jej w praktyce zawodowej;
C6	formowanie wrażliwości humanistycznej oraz postawy aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	wymienia głównych autorów literatury staropolskiej i oświecenia, a także omawia problematykę oraz kształt estetyczny ich najważniejszych dzieł	PFN_K1_W02, PFN_K1_W07	Egzamin ustny, Raport, Prezentacja multimedialna
W2	przedstawia historię Polski w celu wyjaśnienia problematyki utworów literackich epok staropolskich i oświecenia, dostrzegając związki między wydarzeniami historycznymi a przebiegiem dziejów literatury oraz kultury	PFN_K1_W01, PFN_K1_W03, PFN_K1_W04, PFN_K1_W09	Egzamin ustny, Raport
W3	charakteryzuje kluczowe idee filozoficzne i estetycznoliterackie, wpisane w utwory literackie epok staropolskich i oświecenia	PFN_K1_W06, PFN_K1_W07	Egzamin ustny, Raport
W4	sytytuje literaturę epok staropolskich i oświecenia w szerszym kontekście kulturowym oraz dostrzega jej związki z literaturą, kulturą i sztuką powszechną	PFN_K1_W09	Egzamin ustny
W5	omawia rolę literatury i kultury epok staropolskich i oświecenia w budowaniu współczesnej tożsamości zbiorowej i więzi społecznych	PFN_K1_W06	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi analizować, interpretować i wartościować teksty literackie reprezentatywne dla epok staropolskich i oświecenia z wykorzystaniem podstawowej wiedzy literaturoznawczej	PFN_K1_U02, PFN_K1_U04	Egzamin ustny, Raport, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U2	potrafi operować w podstawowym zakresie informacją naukową (w tym wyszukiwać i selekcjonować informacje na temat dziejów literatury i kultury, dobierać właściwe edycje tekstów, posługiwać się kompendiami literaturoznawczymi i bibliotekami cyfrowymi), jak również stosować tę umiejętność w konkretnym kontekście zawodowym	PFN_K1_U03, PFN_K1_U05, PFN_K1_U10, PFN_K1_U17	Egzamin ustny, Raport, Prezentacja multimedialna
U3	potrafi samodzielnie zrealizować proste zadanie poznawcze z zastosowaniem w praktyce podstawowych elementów historycznoliterackiej procedury badawczej, takich jak dobór i analiza źródeł, rozpoznanie stanu badań, zdefiniowanie i analiza problemu poznawczego, skonstruowanie spójnego wywodu argumentacyjnego i sformułowanie wniosków	PFN_K1_U03, PFN_K1_U05, PFN_K1_U10, PFN_K1_U16	Egzamin ustny, Raport, Prezentacja multimedialna
U4	potrafi operować ustną oraz pisemną formą wypowiedzi, przygotować wystąpienie w dyskusji, przedstawić i uargumentować swoje stanowisko	PFN_K1_U05, PFN_K1_U06, PFN_K1_U10	Egzamin ustny, Raport, Prezentacja multimedialna
U5	potrafi pracować indywidualnie oraz w zespole, wykazywać się inwencją w zakresie samodzielnego myślenia i prezentacji jego wyników	PFN_K1_U06, PFN_K1_U09, PFN_K1_U16	Egzamin ustny, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	docenia rolę literatury i kultury epok staropolskich i oświecenia w budowaniu współczesnej tożsamości zbiorowej i więzi społecznych, a także wykorzystuje tę kompetencję w osobistym udziale w różnych formach życia zbiorowego i we własnej praktyce zawodowej	PFN_K1_K03, PFN_K1_K04	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kanoniczne dzieła literatury staropolskiej i oświecenia oraz ich usytuowanie w procesie rozwojowym literatury i kultury	W1, W2, W3, U1	Konwersatorium
2.	Najważniejsi autorzy literatury staropolskiej i oświecenia oraz ich usytuowanie na mapie prądów, kierunków i stylów literackich	W1, W3, W4	Konwersatorium
3.	Proces historycznoliteracki epok staropolskich i oświecenia na tle dziejów kultury polskiej i europejskiej (oraz jej głównych zjawisk, takich jak humanizm, reformacja, sarmatyzm)	W1, W2, W3, W4, U1	Konwersatorium
4.	Literatura polska wobec innych literatur europejskich: podobieństwa i różnice, wyznaczniki wspólnoty kulturowej i „obszary swoistości” kultury rodzimej	W2, W4, W5, K1	Konwersatorium
5.	Literatura i historia: związki, interakcje, konteksty	W2, W4	Konwersatorium
6.	Literatura wobec innych sztuk w epokach staropolskich i oświeceniu, związki literatury z estetyką, etyką i myślą filozoficzną	W1, W3, U1	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Wielokulturowość Rzeczypospolitej Obojga Narodów i jej literackie manifestacje, literatura staropolska i oświecenia jako wyraz przeżyć zbiorowych i źródło wzorców postaw społecznych	W2, W4, W5, K1	Konwersatorium
8.	Egzystencjalny wymiar literatury dawnej, literatura staropolska i oświecenia jako refleksja nad sposobami ludzkiego bycia w świecie	W1, W3, U1	Konwersatorium
9.	Główne pojęcia i kategorie literaturoznawcze, używane w odniesieniu do epok staropolskich i oświecenia oraz ich zastosowanie w procedurach analizy, interpretacji i wartościowania utworów literackich tych epok	W1, W3, W4, U1	Konwersatorium
10.	Podstawy warsztatu historyka literatury epok staropolskich i oświecenia oraz ich zastosowanie w praktyce	U2, U3, U4, U5	Konwersatorium
11.	Literatura staropolska i oświecenia jako tradycja oraz układ odniesienia dla kultury i literatury epok późniejszych, jej rola w budowaniu współczesnej tożsamości zbiorowej	W2, W4, W5, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Metoda aktywizująca - "burza mózgów", Metoda aktywizująca - metoda "kuli śnieżnej", Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Warunki zaliczenia: - na zaliczenie student/ka zobowiązany/a jest przygotować raport oraz prezentację multimedialną, związane z zagadnieniami podejmowanymi na zajęciach - temat prac ustalony zostaje z osobą prowadzącą zajęcia. - zdanie egzaminu ustnego. Skala ocen: 5,0 (bdb) – student dysponuje pogłębioną wiedzą na temat historii literatury staropolskiej i oświecenia, potrafi odnosić wiedzę o dziejach literatury do ogólnego kontekstu przemian historycznych i kulturowych; dobrze zna twórczość głównych autorów, reprezentatywnych dla literatury średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia, umie usytuować ich na mapie prądów i nurtów literackich, a także omówić ich dzieła; zna i potrafi stosować pojęcia i kategorie historycznoliterackie; potrafi sprawnie analizować, interpretować i wartościować dzieła literackie epok staropolskich i oświecenia; zdolny jest skonstruować merytorycznie poprawną, samodzielną, spójną oraz właściwie uargumentowaną wypowiedź ustną i pisemną o charakterze literaturoznawczym i kulturoznawczym; potrafi sprawnie operować wiedzą wyniesioną z zajęć konwersatoryjnych i przekładać ją na inne niż omawiane na ćwiczeniach zagadnienia i problemy poznawcze 4,5 (db+) – jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami. 4,0 (db) – student posiada solidnie ugruntowaną wiedzę z zakresu historii literatury staropolskiej i oświecenia; jest świadom związków między dziejami literatury a procesami historycznymi i kulturowymi, zachodzącymi w tych epokach; umie scharakteryzować twórczość głównych autorów, reprezentatywnych dla literatury średniowiecza, renesansu, baroku i oświecenia, usytuować ich na mapie prądów i nurtów literackich, a także omówić ich najważniejsze dzieła; zna i potrafi stosować podstawowe pojęcia i kategorie historycznoliterackie; potrafi swobodnie i ze zrozumieniem czytać teksty opracowań, rekonstruować ich główne tezy i przynajmniej częściowo argumentację; formułuje i poprawnie uzasadnia sądy w toku wypowiedzi ustnych i pisemnych o charakterze literaturoznawczym; potrafi skutecznie posługiwać się wiedzą i umiejętnościami wyniesionymi z zajęć 3,5 (dst+) – student dysponuje podstawową wiedzą na temat dziejów literatury staropolskiej i oświecenia oraz jest świadom, w jaki sposób należy odnosić ją do ogólnego kontekstu przemian historycznych i kulturowych w tych epokach; potrafi wypowiedzieć się na temat twórczości najważniejszych autorów, reprezentatywnych dla literatury staropolskiej i oświecenia, umie przyporządkować ich do właściwych epok i nurtów literackich, a także wymienić ich główne dzieła oraz omówić niektóre z nich; zna podstawowe pojęcia i kategorie historycznoliterackie; potrafi ze zrozumieniem czytać teksty opracowań i rekonstruować ich główne tezy; formułuje i uzasadnia sądy w toku wypowiedzi ustnych i pisemnych o charakterze literaturoznawczym; potrafi posługiwać się wiedzą i umiejętnościami wyniesionymi z zajęć 3,0 (dst) – student posiada podstawową wiedzę z zakresu historii literatury staropolskiej i oświecenia; zna najważniejszych autorów, reprezentatywnych dla tych epok, potrafi wypowiedzieć się na temat ich twórczości; jest świadom najważniejszych związków między dziejami literatury a towarzyszącym im kontekstem historycznym i kulturowym; wykazuje elementarną znajomość pojęć historycznoliterackich i próbuje je stosować; podejmuje częściowo udane próby stosowania posiadanej wiedzy w analizach i interpretacjach utworów literackich; stara się formułować wypowiedzi ustne i pisemne, spełniające elementarne kryteria wywodu literaturoznawczego; poprawnie, choć w podstawowym zakresie, odwołuje się do literatury przedmiotu; w stopniu podstawowym potrafi posługiwać się wiedzą i umiejętnościami uzyskanymi podczas zajęć 2,0 (ndst) – student nie posiada podstawowej wiedzy na temat dziejów literatury staropolskiej i oświecenia; nie potrafi odnosić jej do nieznanego mu szerszego kontekstu przemian historycznych i kulturowych w tych epokach; nie zna najważniejszych autorów i dzieł, reprezentatywnych dla literatury epok staropolskich i oświecenia; nie wykazuje podstawowej znajomości pojęć i problemów historycznoliterackich; nie umie przywołać i użyć we własnej wypowiedzi podstawowych opracowań z literatury przedmiotu; niedostatki wiedzy i umiejętności uniemożliwiają mu podjęcie udanych prób analityczno-interpretacyjnych; jego wypowiedzi ustne i pisemne nie spełniają podstawowych wymogów dyskursu literaturoznawczego, są niespójne i niepoprawnie uargumentowane; nie potrafi posługiwać się wiedzą i kompetencjami uzyskanymi podczas zajęć

Literatura

Obowiązkowa

1. Poniższa lista ma jedynie charakter informacyjny i stanowi skróconą wersję spisu, obejmującego literaturę podmiotu i przedmiotu, jaki pojawi się w harmonogramie zajęć sporządzonym przez prowadzącego) – obowiązywać będą wybrane rozdziały/ fragmenty wskazane przez prowadzącego:
2. T. Witczak, Literatura Średniowiecza, wyd. 3 zmien., Warszawa 1999 i wyd. nast.
3. J. Ziomek, Literatura Odrodzenia, Warszawa 1987 i wyd. nast.
4. C. Hernas, Literatura baroku, Warszawa 1987 i wyd. nast.
5. J. Pelc, Barok – epoka przeciwieństw, Warszawa 1993 i wyd. nast.
6. M. Klimowicz, Literatura Oświecenia, Warszawa 1988 i wyd. nast.
7. R. Przybylski, Klasycyzm, czyli Prawdziwy koniec Królestwa Polskiego, Warszawa 1983 i wyd. nast. (cz. 2: Prawdziwy koniec Królestwa Polskiego).
8. B. Hojdis, K. Meller, J. Kowalski, Literatura staropolska, Poznań 2009.
9. Słownik literatury staropolskiej, pod red. T. Michałowskiej, Wrocław 1990 i wyd. nast.
10. Słownik literatury polskiego oświecenia, pod red. T. Kostkiewiczowej, Wrocław 1977 i wyd. nast.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie raportu	5
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	10
Przygotowanie do egzaminu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PFN_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego wykazywania roli wiedzy o języku, literaturze, dziedzictwie filozoficznym i kulturze rodzimej w budowaniu tożsamości zbiorowej i rozwijaniu więzi społecznych
PFN_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do nawiązywania dialogu i podejmowania dyskusji w warunkach różnorodności aksjonormatywnej na poziomie relacji międzyludzkich oraz instytucji społecznych i publicznych
PFN_K1_U02	Absolwent/ka potrafi kształtować w praktyce edukacyjnej kompetencje kluczowe i kulturowe uczniów oraz kompetencje specyficzne dla edukacji etycznej/filozoficznej i polonistycznej
PFN_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w mowie i piśmie różnorodnymi stylami funkcjonalnymi polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej
PFN_K1_U04	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje dla celów badawczych
PFN_K1_U05	Absolwent/ka potrafi podjąć działania (identyfikacja, formułowanie, analiza problemów; dobór metod i narzędzi; opracowanie, prezentacja i wdrożenie wyników) pozwalające na realizację projektów oraz rozwiązywanie zadań typu edukacyjnego
PFN_K1_U06	Absolwent/ka potrafi samodzielnie i w zespole zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności ogólne i dziedzinowe, a także planować swój rozwój na kolejnych etapach życia zawodowego
PFN_K1_U09	Absolwent/ka potrafi formułować w mowie i piśmie własne stanowisko w ważnych sprawach dotyczących kultury, życia społecznego, zawodowego i instytucjonalnego
PFN_K1_U10	Absolwent/ka potrafi przygotować i zaprezentować wystąpienie ustne i/lub multimedialne w powiązaniu z praktyką edukacyjną
PFN_K1_U16	Absolwent/ka potrafi korzystać z tradycyjnych i cyfrowych źródeł informacji, przestrzegając przy tym zasad prawa autorskiego i licencyjnego
PFN_K1_U17	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi programami komputerowymi (edytory tekstu, arkusze kalkulacyjne, programy do tworzenia prezentacji itp.)
PFN_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę przedmiotową, metodologiczną i aplikacyjną filozofii, literaturoznawstwa i językoznawstwa a także umiejscawia te dyscypliny w systemie nauk
PFN_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawową terminologię z zakresu etyki, filozofii, literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz ich kontekstów
PFN_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane teorie i metodologie badań filozoficznych, etycznych, literackich i językoznawczych
PFN_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji właściwe dla wybranych tradycji, dyscyplin lub szkół badawczych w obrębie nauk filozoficznych, literaturoznawstwa i językoznawstwa
PFN_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie główne kierunki rozwoju studiowanych dyscyplin, jak również związek filozofii z kulturą umysłową i naukową, a także językiem współczesnego społeczeństwa, literaturą i kulturą polską
PFN_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane aspekty dziedzictwa filozoficznego i literackiego, w ujęciu diachronicznym i synchronicznym, mające wpływ na interpretację źródeł filozoficznych oraz tekstów literackich
PFN_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane wydarzenia życia kulturalnego stanowiące przydatny kontekst w praktyce edukacyjnej